

Vantaan vankilan tulo-opas

Rikosseuraamuslaitos

Julkinen

Diaarinumero RISE/1479/2024

2024

Sisällys

1 Yleistä	3
1.1 Tietoa vankilasta	3
1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys	6
1.3 Rangaistusajan suunnitelma	6
2 Tutkintavankeus	7
3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite	8
3.1 Päätös rangaistusajasta	8
3.2 Valvottu koevapaus	8
4 Perushuolto ja asuminen	9
4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys	9
4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä	10
4.3 Tupakointi	11
5 Omaisuuden hallussapito	12
5.1 Käytössä olevat tavarat	12
5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan	13
5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi	13
6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle	14
6.1 Puhelimen käyttö	14
6.2 Kirjeet ja postilähetykset	14
6.3 Sähköpostin vastaanottaminen	15
6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat	16
7 Ansiot ja rahankäyttö	17
7.1 Ansiot	17
7.2 Rahankäyttö	17
8 Tapaamiset	19

8.1 Valvottu tapaaminen	19
8.2 Valvottu lapsitapaaminen	21
8.3 Valvottoman tapaaminen.....	22
9 Poistumisluvat	24
9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP).....	24
9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)	25
9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)	25
10 Toimintaan osallistuminen	26
10.1 Työtoiminta	26
10.2 Opiskelu	27
10.3 Kuntouttava toiminta	27
10.4 Sähköiset palvelut.....	30
10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi.....	30
11 Vapaa-aika	31
11.1 Vapaa-ajan toiminta	31
11.2 Kirjasto.....	32
11.3 Hengellinen toiminta.....	33
12 Terveystieteidenhuolto.....	35
13 Käyttäytyminen vankilassa.....	36
14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua	37
14.1 Kanteleminen	37
14.2 Kantelun sisältö.....	37
14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle.....	38
14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen	39
15 Henkilökunta ja asiointi	40

1 Yleistä

1.1 Tietoa vankilasta

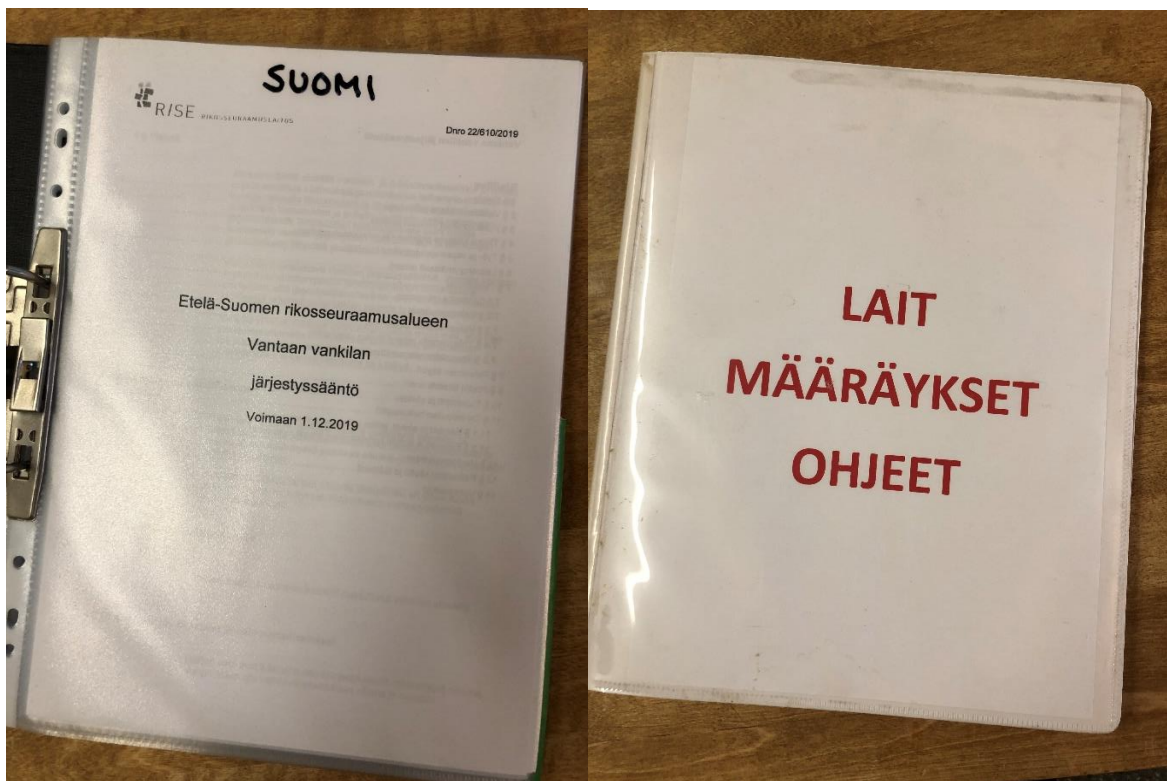

KUVA 1. Vantaan vankila

Olet saapunut Vantaan vankilaan. Vantaan vankila on vuonna 2002 toimintansa aloittanut vankila, jonka perustehtävänä on tutkintavankeuden toimeenpano ja vankikuljetus. Tutkintavankeuden tarkoituksena on turvata rikoksen esitutkinta, tuomioistuinkäsittely ja rangaistuksen täytäntöönpano sekä estää rikollisen toiminnan jatkaminen.

Vantaan vankilan toiminnallisena tavoitteena on erityisesti tutkintavankien muutosmotivaation herättäminen, päihteidenkäytön vähentäminen sekä rangaistuksen suorittamiseen valmistaminen tai vapautteen valmentaminen yksilölliset tarpeet ja täytäntöönpanoprosessi huomioiden. Tutkintavangilla ei ole toimintavelvollisuutta, vaan osallistuminen toimintaan perustuu omaan haluun ja motivaatioon. Työ- ja toimintapaikkoja on vankilassa rajallisesti, joten kaikkien omia toiveita ei voida valitettavasti täyttää.

Luet parhaillaan Vantaan vankilan tulo-opasta. Tulo-oppaan tarkoituksena on tutustuttaa sinut vankilan toimintaan sekä rangaistuksen suorittamiseen ja tutkintavankeuteen liittyviin käytäntöihin. Tutustu vankilan järjestyssääntöön, joka sisältää lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, joita sinun tulee noudattaa. Järjestyssäännöt ovat saatavana yhdellätoista kielellä ja ne löytyvät kansioista osaston ilmoitustaulun välittömästä läheisyydestä. Lue myös kansio, johon on koottuna vankeutta säätelevät lait, määräykset ja ohjeet. Jokaisella osastolla on päiväjärjestys, josta ilmenee osaston aikataulu, kuten esimerkiksi sellin ovien aukioloajat, ulkoilut, ruokailut ja toiminta-aika. Päiväjärjestyksen löydät osaston ilmoitustaululta.

KUVA 2. Ja 3. Vantaan vankilan järjestyssääntö 2022 – kansio, Lait, määräykset ja ohjeet -kansio

On tärkeää, että vankilaan saapumisesi jälkeen ryhdyt hoitamaan kesken jääneitä asioita: mahdolliset asuntoasiat sekä Kelan tuki- ja hakemusasiat, ilmoitukset työvoimatoimistoon jne. Näissä asioissa voit kääntyä vankilan erityishenkilöstön puoleen. Vartijalta voit saada listan oikeusavustajista, mikäli sinulle ei sellaista ole. Kaikissa epäselvissä asioissa käänny henkilökunnan puoleen.

Ulkomaalaisilla tutkintavangeilla on mahdollisuus olla yhteydessä kotimaansa edustustoon ja heille annetaan mahdollisuuksien mukaan tulkkausapua. Tutkintavangin kohdalla yhteydenpitoa edustustoon voidaan rajoittaa rikoksen selvittämiseen liittyvistä erityisen painavista syistä.

Tutkintavankeus koskettaa myös lähipiiriäsi. Varsinkin jos olet ensikertalainen, voi vangitsemisesi tulla läheisillesi täytenä yllätyksenä ja aiheuttaa huolta sekä epätietoisuutta. Vantaan vankilan nettisivuilta löytyy ”Läheisen opas”, jossa on vastauksia vankilakäytäntöjä koskeviin kysymyksiin ja toivomme sen helpottavan läheisiäsi uudessa elämäntilanteessa.

Vantaan vankilan yhteystiedot ovat:

- Vantaan vankila
- Osoite Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa
- Puhelin 029 56 82400
- Faksi 029 56 82499
- Sähköpostiosoite vantaa.vankila@om.fi

1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys

Sinulle nimetään tutkintavankeuden ajaksi vastuuvirkamies. Vantaan vankilassa jokaisella osastolla on oma nimetty vastuuvirkamies. Vastuuvirkamies on osaston vartija, joka huolehtii tutkintavankeuden sujuvuudesta ja on arjessa aktiivisesti läsnä.

Vastuuvirkamiehen kanssa voit ottaa esille itseäsi koskevia asioita, kuten tapaamiset, sähköinen asiointi sekä arjen muut asiat. Vastuuvirkamies perehdyttää sinut vankilan toimintaan, osaston toimintoihin ja päiväjärjestykseen. Hän kertoo sinulle vankilan säännöistä sekä vangin oikeuksista ja velvollisuuksista.

1.3 Rangaistusajan suunnitelma

Jos olet tutkintavanki, sinulle ei laadita rangaistusajan suunnitelmaa ennen vankilaan tuloa. Suostumuksellasi rangaistusajan suunnitelman laatiminen voidaan kuitenkin aloittaa tutkintavankeusaikanasi.

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinulle on ennen vankilaan tuloa laadittu henkilökohtainen rangaistusajan suunnitelma eli ransu. Suunnitelmaasi täsmennetään vankilassa.

Rangaistusajan suunnitelma ohjaa rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta. Rangaistusajan suunnitelmassasi on määritelty tavoitteet, joita kohti vankeusaikana tulee työskennellä. Rangaistusajan suunnitelman ja vankilan tarjoamien mahdollisuuksien perusteella sinut sijoitetaan toimintaan vankilassa.

Voit itse vaikuttaa rangaistusajan suunnitelman etenemiseen työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa sinulle asetettuja tavoitteita kohti. Rangaistusajan suunnitelman eteneminen vaikuttaa muun muassa poistumislupiin sekä avolaitokseen ja valvottuun koevapauteen sijoittamiseen. Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja sitä tarkastellaan vähintään kolme kertaa vuodessa.

2 Tutkintavankeus

Tutkintavankeus ei ole rangaistus, vaan esitutinnan ja oikeudenkäynnin aikana toteutettava pakkokeino. Tutkintavankeudella turvataan rikoksen esitutkinta, tuomioistuinkäsittely ja rangaistuksen täytäntöönpano sekä estetään rikollisen toiminnan jatkaminen. Rikoksesta epäillyn vangitsemisesta päättää tuomioistuin.

Tutkintavankeus päättyy, jos tuomioistuin, syyttäjä tai poliisi tai muu pidättämiseen oikeutettu virkamies vapauttaa tutkintavangin. Tutkintavankeus päättyy viimeistään, kun kärjäoikeuden tuomio tulee lainvoimaiseksi tai kun hovioikeuden tuomio annetaan.

Voit myös suostua rangaistuksen täytäntöönpanoon ja tyytyä kärjäoikeuden tai hovioikeuden ensimmäisenä asteena antamaan tuomioon siltä osin kuin sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen jo ennen tuomion lainvoimaisuutta. Tällöin alat suorittamaan tuomittua vankeusrangaistusta ja muutut tutkintavangista vangiksi.

Tutkintavangeilla on osittain erilaiset oikeudet ja velvollisuudet kuin vankeusvangeilla. Esimerkiksi tutkintavangin yhteydenpitoa voidaan rajoittaa pakkokeinolaissa säädetyillä edellytyksillä. Yhteydenpitorajoitus voi sisältää rajoituksia kirjeenvaihtoon, puhelimen käyttöön, tapaamisiin tai muihin yhteyksiin vankilan ulkopuolelle tai yhdessäoloon. Tutkintavankeuteen liittyvästä yhteydenpidon rajoittamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta päättää tuomioistuin. Tutkintavankina et voi osallistua toimintaan vankilan ulkopuolella, kuten siviilityöhön, opintoihin tai muuhun valvottuun ulkopuoliseen toimintaan. Tutkintavankina sinua ei myöskään voida sijoittaa vankilan ulkopuoliseen laitokseen tai myöntää lupaa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan.

Jos sinut tuomitaan ehdottomaan vankeuteen rikoksesta, jonka takia sinut oli vangittu, vähennetään suorittamasi tutkintavankeusaika varsinaisesta vankeusrangaistuksestasi. Jos olet ollut aiheettomasti vangittuna, on sinulla oikeus saada valtiolta korvausta vapauden menetyksestä. Korvausta haetaan Valtiokonttorista.

Tutkintavankeus voi alkaa yllättäen ja niin, ettet ole voinut varautua siihen. Voit käännyä henkilökunnan puoleen kaikissa mieltä askarruttavissa asioissa.

3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohti kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyllä edistetään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tuetaan sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehen tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

3.1 Päätös rangaistusajasta

Sinulle tehdään täytäntöönpanoyksikössä rangaistusaikaasi koskeva päätös vankeutesi alussa. Päätöksestä käyvät ilmi

- rangaistusajan laskemisen perusteet,
- ajankohta, jolloin vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus tulee suoritetuksi,
- ehdonlaiseen vapauteen pääsyn tai muun vapauttamisen ajankohta sekä
- koeajan päättymispäivä.

Elinkautista vankeusrangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee aikaisin ajankohta, jolloin sinut voidaan päästää ehdonlaiseen vapauteen. Yhdistelmärangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee valvonta-aika ja valvonta-ajan alkamisajankohta.

3.2 Valvottu koevapaus

Täytäntöönpanon loppupuolella on voit päästä valvottuun koevapauteen, jos edellytykset koevapauteen sijoittamiselle täyttyvät. Sinua ei voida sijoittaa valvottuun koevapauteen, jos suoritat yhdistelmärangaistusta.

Voit päästä valvottuun koevapauteen aikaisintaan kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista. Valvottu koevapaus valmistellaan huolellisesti yhdessä vankilan henkilökunnan kanssa. Voit itse vaikuttaa mahdolliseen koevapauteesi työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaasi asetettuja tavoitteita kohti sekä käyttäytymällä moitteettomasti rangaistusaikanasi. Voit myös itse hakea koevapauteen.

4 Perushuolto ja asuminen

4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys

Saat vankilassa käyttää omia vaatteitasi. Omien vaatteiden käyttöä voidaan kuitenkin rajoittaa muun muassa vankilan järjestyksen vuoksi. Jos vaateen hallussapitoa rajoitetaan, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen. Pukeutumisen vankilan alueella tulee olla asiallista. Epäselvissä pukeutumista koskevissa asioissa voit aina kääntyä henkilökunnan puoleen. Sinulla on omien vaatteiden lisäksi tai sijasta oikeus halutessasi saada käyttöösi vankilan vaatteet.

Työhön osallistuessasi sinun tulee käyttää toimipisteen määräysten mukaista vaatetusta, johtuen muun muassa työturvallisuudesta. Jos työ edellyttää työ- ja suojavaatetuksen käyttämistä, saat asianmukaiset työvaatteet ja suojavaatteet käyttöösi vankilasta.

Liinavaatteet, kuten lakanat, saat käyttöösi vankilasta. Rikosseuraamuslaitoksen tekstiilien (liinavaatteiden ja vankivaatteiden) pesu tapahtuu keskitetysti vankilan ulkopuolisessa pesulassa. Liinavaatteet vaihdetaan kahden viikon välein. Henkilökunta ohjeistaa sinua tekstiilien vaihtopäivistä tarkemmin. Omien vaatteidesi pesusta huolehdi itse osaston pyykkihuoneessa.

Vankilassa sinun tulee itse huolehtia oman sellisi siisteydestä. Jokainen siivoaa yhteisissä tiloissa omat jälkensä esimerkiksi ruoanlaiton jälkeen. Jätteet on lajiteltava ohjeiden mukaisesti. Henkilökunta opastaa tarkemmin käytännöistä ja työnjaosta yhteisten tilojen siivoamiseen liittyen.

4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä

Vantaan vankilan ruokahuollosta vastaa Leijona Catering Oy. He tarjoavat paitsi maukasta myös vaihtelevaa ja ravitsemuksellisesti täysipainoista ruokaa. Aterioiden laatu varmistetaan käyttämällä omassa tuotekehityskeittiössä testattua reseptiikkaa sekä parhaita raaka-aineita.

Vangeille tarjotaan 3–4 ateriaa seitsemänä päivänä viikossa. Tarjolla olevat ateriat ovat aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Viikonloppuisin ja juhlapäyhinä tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, yhdistetty lounas ja päivällinen sekä päivällisen yhteydessä jaettava iltapala.

Erityisruokavalioita valmistetaan terveydellisten tarpeiden mukaan tai niitä uskonnollisin tai vakaumuksellisin perustein tarvitseville. Tutkintavankeuslain 3 luvun 4§ ja vankeuslain 7 luvun 5§ mukaan peruseruokavaliosta poiketaan, jos se on perusteltua vangin terveyden, uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi. Vankilan tulee järjestää ruokavalio em. vankeuslain säädöksen ja keskushallintoyksikön määräyksen yleisten ohjeiden nojalla. Ilmoita heti saavuttuasi vankilaan, jos sinulla on tarve erikoisruokavaliolle terveydellisestä syystä, uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi.

Laitosmyymälästä eli kanttiinista voit ostaa elintarvikkeita, hygieniatarvikkeita, tupakkaa ja nikotiinituotteita. Tupakat ja tupakointivälineet säilytetään henkilökunnan hallussa osastojen valvomoissa. Myytävänä on myös mm. puheaikaa, postikortteja ja postimerkkejä sekä kahvinkeitinimiä. Kanttiinikäynti on kerran viikossa päiväjärjestyksen mukaisesti. Kanttiinilistan löydät osastoltasi. Ostot maksetaan rikosseuraamuslaitoksen maksukortilla.

KUVA 4. Laitosmyymälä

4.3 Tupakointi

Tupakointi on kielletty vankilan sisätiloissa. Voit tupakoida kerran päivässä ulkoilun aikana, jos sinulta ei ole ulkoilua tapauskohtaisesti evätty. Tupakoiden ja tupakointivälineiden hallussapito on sallittua ainoastaan tupakoinnin ajan, muuna aikana tupakat ja tupakointivälineet tulee jättää osaston henkilökunnan haltuun. Tupakointi käräjä- ja hovioikeudessa, vankikuljetuksissa sekä junaliikenteen vankivaunussa on kielletty.

Voit saada nikotiinikorvaustuotteita mahdollisiin vieroitusoireisiisi. Saat halutessasi myös tukea tupakoinnin lopettamiseen Vankiterveydenhuollon yksiköstä sekä Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnalta.

5 Omaisuuden hallussapito

5.1 Käytössä olevat tavarat

Saat pitää hallussasi kohtuullisen määrän henkilökohtaista omaisuutta ottaen huomioon muun muassa säilytystilat, paloturvallisuus ja tarkastustoiminta. Jos sinulta kielletään jonkin esineen tai aineen hallussapito, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen.

Haltuun saamiasi tavaroita ei voi suljetussa vankilassa luovuttaa toiselle vangille ilman henkilökunnan lupaa.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö! Siinä on määritelty omaisuuden hallussapitosäännöt sekä esineet, joita sinulla ei saa olla.

Huomioithan, että jos haluat hankkia vankilan ulkopuolelta tavaroita, sinun tulee ennen niiden hankkimista varmistua siitä, onko niitä mahdollista saada haltuun tai säilytettäväksi. Tuotteet tulee ensisijaisesti hankkia vankilan laitosmyymälästä, joten varmista tuotteen saatavuus sieltä ennen kuin hankit sen vankilan ulkopuolelta.

Vankilassa laaditaan luettelo omaisuudesta, jota olet tuonut mukanasasi. Ne tavarat, joita et saa selliisi, pannaan hyvään säilöön ja saat ne lähtiessäsi takaisin. Tämä ei koske tavaroita tai aineita, jotka ovat vaarallisia tai laissa kiellettyjä.

Mikäli sinulta rikkoutuu vaate/tavara tai haluat luopua siitä, älä heitä sitä pois vaan lähetä se vastaanottoon hävitettäväksi. Vastaanotto poistaa sen ennen hävittämistä omaisuusluettelostasi ja voit saada varastotavaroistasi uuden poistetun tilalle.

Mikäli haluat vaihtaa sellitavaroita varastotavaroihin tai päinvastoin, ota asiointilomakkeella yhteys vastaanottoon.

5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan

Viikonloppuisin klo 9–11 ja klo 12.30–15.00 läheisesi voi jättää sinulle vähäisen määrän hallussapitomääräyksen mukaisia tavaroita. Näitä ovat esimerkiksi lehdet, vaatteet ja henkilökohtaiset käyttöesineet. Vankilaan ei saa tuoda hygieniä- eikä kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita eikä tupakkatuotteita. Tavarat tulee jättää portilla vankilan henkilökunnalle tarkastusta varten. Kaikkiin tavaroihin lisätään lähete, josta tulee käydä ilmi:

- Vangin nimi
- Tavaroiden tuojan nimi ja syntymäaika
- Mitä tavaroita vangille jätetään

Vastaanotettavan omaisuuden laatua ja määrää arvioitaessa otetaan huomioon vankilan hallussapitomääräykset sekä säilytystilojen rajallisuus ja tavaroista aiheutuva palokuormitus. Omaisuutesi, jota ei voida säilyttää vankilassa, lähetetään sinun kustannuksellasi osoittamaasi paikkaan.

Haltuun annetaan kerralla enintään 50 kappaletta kaikkia tallenteita (muun muassa cd-, dvd-, blu -ray-levyt sekä pelikonsolipelit) sekä 10 kappaletta kirjoja ja 20 kappaletta lehtiä. Omien vaatteiden toimittaminen vankilaan ei ole välttämätöntä. Voit käyttää myös vankivaatteita, joita löytyy joka vuodenajalle. Vaatehuoltoa varten osastoilla on pesukoneet.

Vantaan vankila ilmoittaa kaikista huumausainelöydöistä poliisille!

5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi

Voit luovuttaa tavaroita poisvietäväksi viikonlopun tapaamisten yhteydessä. Toimita luovutettavat tavarat vankilan vastaanottoon hyvissä ajoin ennen viikonloppua. Mikäli haluat luovuttaa varastossa olevia tavaroita, yksilöi luovutettava omaisuus asiointilomakkeelle ja toimita se vastaanottoon. Muista kirjata asiointilomakkeeseen kenelle tapaajalle tavarat luovutat (nimi ja syntymäaika).

6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle

6.1 Puhelimen käyttö

Voit olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle, jos yhteydenpitoa ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus). Puheaikaa myydään kanttiinissa, johon pääset päiväjärjestyksen mukaisesti käymään kerran viikossa.

Puhelimen käyttö tapahtuu lähtökohtaisesti omalla kustannuksellasi. Voit kuitenkin soittaa vankilan kustannuksella esimerkiksi:

- asianajajallesi,
- vankilan toimintaa valvovalle viranomaiselle,
- tuloiton sekä
- ilmoittaessasi vankilasiirrosta lähimaisellesi tai muulle läheisellesi.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö, josta löydät osastokohtaiset puhelimen käyttöajat ja puhelimen käytön määräykset.

Sinulle ei voida soittaa vankilaan, eikä vankilasta anneta puhelimitse tietoja vangeista vankilan ulkopuolelle.

Vankilan päivystys ei välitä soittopyyntöjä vangeille!

6.2 Kirjeet ja postilähetykset

Sinulla on oikeus lähettää kirjeitä postin välityksellä, jos yhteydenpitoa ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus). Jätä kirjeposti asunto-osaston postilaatikkoon. Postilaatikot tyhjennetään arkisin aamiaisen jälkeen. Vankilasta lähtevään postilähetykseen on merkittävä näkyviin lähettäjän nimi tai henkilönnumero. Mikäli et halua merkitä nimeäsi näkyviin, sinun tulee antaa lähetys henkilökohtaisesti vankilan henkilökunnalle.

Voit vastaanottaa postia vankilaa. Posti toimitetaan, mikäli sinulla ei ole tutkinnallisia yhteydenpitorajoituksia. Postilähetyksessä tulee olla merkittynä:

- Vantaan vankila
- Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa
- Vangin nimi
- Lähettäjän tiedot

Jos kirjeessä tai postilähetyksessä saapuu rahaa, muita esineitä tai aineita, joiden hallussapito on vankilassa kielletty, ne on välittömästi toimitettava vankilan henkilökunnalle.

Voit ostaa postimerkkejä ja kirjekuoria laitosmyymälästä eli kanttiinista. Kaikki kirjeet ja muut postilähetykset tarkastetaan vankilassa. Poikkeuksen tästä tekevät asianajajien kirjeet sekä vankilan toimintaa valvovien viranomaisten kirjeet. Saapuva posti jaetaan osastoille arkisin päivällisen yhteydessä.

Huomioithan sinulle saapuvien postipakettien osalta, että vastaanottajan osoitekenttään tulee merkitä ensin Vantaan vankila, sitten sinun nimesi ja osoitteeksi vankilan osoite. Näin varmistetaan postipaketin perilletulo, koska vankilan henkilökunta ei nouda postista sinulle lähetettyjä paketteja, vaan posti toimittaa ne vankilaan.

Kirjeet ja muut postilähetykset voidaan tarkastaa vankilassa. Vankilan toimintaa valvovien viranomaisten ja sinun välisiäsi kirjeitä ei tarkasteta. Asianajajan ja sinun välisiäsi kirjeitä voidaan tarkastaa ainoastaan poikkeuksellisesti.

6.3 Sähköpostin vastaanottaminen

Voit vastaanottaa sähköpostia suljettuun vankilaan. Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Sinulle toimitetaan vain sähköpostiviesti.

Sähköposti lähetetään vankilan vankisähköpostiin: **vankiposti.vantaa@om.fi**. Sähköpostiviestin otsikkokenttään kirjoitetaan sinun etu- ja sukunimesi. Viestin tekstikenttään kirjoitetaan lähettäjän oma etu- ja sukunimi, jotta saat tiedon siitä, kuka viestin on lähettänyt.

Voit vastata sähköpostiin lähettämällä kirjeen postitse, tai voit saada luvan sähköpostiviestien lähettämiseen ja vastaanottamiseen, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu eikä sen käytön katsota aiheuttavan esimerkiksi vaaraa vankilan järjestykselle. Voit saada luvan sähköpostin käyttöön esimerkiksi virallisten asioiden hoitamiseen, opiskeluun ja yhteydenpitoon.

6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat

Sähköisen asioinnin (SA) työasemilla pääsee käyttämään rajatusti internetiä ja Skypeä. Internetin käyttöön haetaan lupa erillisellä lupalomakkeella.

Voit hakea lupaa internetin käyttöön

- toimeentuloon,
- työasioiden,
- koulutusasioiden,
- oikeusasioiden,
- sosiaaliasioiden tai
- asuntoasioiden hoitamiseen liittyvästä syystä tai
- muusta vastaavasta tärkeästä syystä.

Kun haet lupaa internetin käyttöön, sinun pitää perustella internetin käyttö (esimerkiksi laskun maksu verkkopankissa). Internetin käyttöä voidaan valvoa.

Henkilökunta antaa sinulle tarvittaessa lisätietoja asiasta ja opastaa vahvaa sähköistä tunnistautumista vaativien palvelujen käyttöön. Näitä ovat esimerkiksi monet viranomaisten asiointipalvelut, kuten Kela tai Vero. Osaa sähköisistä palveluista voi hyödyntää myös rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen esimerkiksi kuntoutumisessa ja opiskelussa. SA-työasemien Portti-avaussivulta <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/portti.html> löydät linkkejä näihin sähköisiin palveluihin teemoittain.

Sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksista ja toiminnoista voit lukea lisää Sähköiset palvelut -kohdassa. Videoyhteyden kautta järjestettävistä tapaamisista (Skype tai VideoVisit) on tietoa Tapaamiset-kohdan alla.

7 Ansiot ja rahankäyttö

7.1 Ansiot

Sinulle maksetaan verotonta toimintarahaa, jos osallistut vankilassa työtoimintaan, koulutukseen tai kuntoutukseen. Toimintaraha on 3,01 € tai 4,62 € toimintapäivältä. Toimintarahaa maksetaan aluksi yleensä alimman toimintarahaluokan mukaan.

Vankeusrangaistuksessa toimintarahaluokkaan vaikuttavat rangaistusajan suunnitelmassasi asetettujen tavoitteiden toteutumisen lisäksi se, kuinka pitkään ja säännöllisesti olet osallistunut toimintaan. Jos olet tutkintavanki, toimintarahaluokkasi arvioidaan ensisijaisesti toimintaan osallistumisen keston ja säännöllisyyden perusteella.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat toimintaasi taloudellista tukea joltain muulta viranomaiselta (esimerkiksi opintorahaa) tai jos se ei jostain muusta siihen rinnastettavasta syystä ole tarpeen.

Toimintarahan lisäksi sinulle maksetaan käyttörahaa 1,60 € jokaiselta rangaistukseksi luettavalta päivältä. Päiviin lasketaan myös viikonloput.

Mikäli sinulla on vankilaan saapuessasi alle 20 € käteistä rahaa, sinulle voidaan maksaa vankilaan saapuessasi käyttörahaa etukäteen 14 päivältä välttämättömiä hankintoja varten. Mikäli haluat ennakkoa, kirjoita asiointilomake osastosi rikosseuraamusesimiehelle. Maksettu ennakko vähennetään sinulle myöhemmin maksettavista käyttörahoista.

7.2 Rahankäyttö

Vankilassa saat käyttöösi Visa-pohjaisen prepaid-maksukortin. Korttia käytetään henkilökohtaisen PIN-koodin avulla. Henkilökunta säilyttää käyttöösi annettavaa maksukorttia.

Älä tuo vankilaan käteistä. Rikosseuraamuslaitos maksaa kaikki saamasi etuudet maksukortillesi. Vankilaan tullessa mukanasasi tuoma käteinen raha ladataan maksukortille (Max 500 €). Mikäli käteistä on yli 500 €, ylimenevä osuus toimitetaan vankilan kassalle ja

palautetaan sinulle vapautumisen yhteydessä. Voit halutessasi siirtää ylimenevän osuuden siviilitilillesi tilisiirtoilmoituksella tai luovuttaa tapaajalle. Halutessasi siirtää rahaa siviilipankkikortilta vankitilillesi, ilmoita siitä osastosi vartijalle. Voit tehdä siirron kerran vankilaan saapumisesi jälkeen.

Rikosseuraamuslaitos maksaa kaikki saamasi etuudet maksukortille. Maksukortilla voit tehdä ostoksia vankilan laitosmyymälässä. Vapautumisesi jälkeen maksukortti käy myös vankilan ulkopuolella EU/ETA-alueella. Korttia voi käyttää kaupoissa, kahviloissa ja junissa eli kaikissa paikoissa, joissa sirullisella maksukortilla maksaminen on mahdollista. Ostoraja on 700 € vuorokaudessa ja 3000 € kuukaudessa. Maksukortissa ei ole lähimaksuominaisuutta eikä sillä voi tehdä nettiostoja. Pankkiautomaatin nostoraja on Suomessa 200 € kuukaudessa.

Läheisesi eivät voi siirtää rahaa suoraan käyttöösi annetun maksukortin tilille. Rahat voi siirtää Rikosseuraamuslaitoksen tulotilille, josta ne siirretään maksukorttisi tilille. Sinun tulee itse huolehtia, että rahan siirtäjällä on tiedossa Rikosseuraamuslaitoksen tulotilin tiedot. Löydät ohjeet rahan siirtämiseen Rikosseuraamus.fi – sivustolta.

Tilinumerot:

Danske Bank FI98 8129 9710 0137 49 BIC-koodi DABAFIHH

Nordea FI30 1804 3000 0161 21 BIC-koodi NDEAFIHH

Tilinomistaja: Rise vankirahat (tilit eivät ole vankien omia tilejä)

Viestikenttään: Vangin etu- ja sukunimi, syntymäaika sekä vankilan nimi

Jos haluat itse lähettää rahaa tai maksaa laskuja, ota yhteys vankilan henkilökuntaan.

8 Tapaamiset

Sinulla on oikeus tavata läheisiäsi tutkintavankeusaikana, mikäli yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu. Tapaamiasi asiamiehesi kanssa ei rajoiteta.

Vantaan vankilan tapaamismuotoja ovat:

- valvottu tapaaminen,
- valvoton tapaaminen,
- lapsen tapaaminen,
- asiamiehen tapaaminen ja
- vankien välinen valvottu tapaaminen.

Myös videoyhteyden (Skype ja VideoVisit) kautta järjestettävä tapaaminen on mahdollinen.

Läheiset eivät voi varata tapaamisia vankilaan. Sinun tulee varata tapaaminen henkilökunnan ohjeiden mukaisesti ja päätöksen saatuasi ilmoittaa itse tapaajille tapaamisen ajankohdasta.

Vankilaan ei voi tulla vieraillemaan ilman myönnettyä tapaamislupaa. Tapaajan on todistettava henkilöllisyytensä virallisella, kuvallisella henkilöllisyystodistuksella.

Vierailijoiden on tultava ajoissa tapaamisiin, vähintään 10 minuuttia ennen tapaamisen alkua. Tapaamisiin ei voi ottaa mukaan mitään, ei esimerkiksi käsilaukkua eikä matkapuhelinta. Henkilökohtainen omaisuus kannattaa mahdollisuuksien mukaan jättää kotiin tai autoon. Vankilan portilla on lukollisia kaappeja tavaroille tapaamisen ajaksi. Tapaamisiin tullessa tapaajalle suoritetaan turvatarkastus joko metallinpaljastimella tai koulutettua koiraä käyttäen.

Vankilaan ei voi tulla päihteiden vaikutuksen alaisena!

8.1 Valvottu tapaaminen

Lauantaisin tai sunnuntaisin sinulla on mahdollisuus tavata vieraita valvotusti. Valvottu tapaaminen kestää 45 minuuttia. Tapaamisajankohdat löydät osaston ilmoitustaululta. Varaa tapaaminen tapaamislomakkeella, jonka saat vartijoilta. Lomakkeessa kysytään tapaajan nimeä ja syntymäaikaa sekä toivottua

tapaamisajankohtaa. Palauta lomake postilaatikkoon keskiviikkona klo 8.00 mennessä. Kirjevirtijan käsiteltävä lomakkeen, se palautetaan sinulle. Lomakkeeseen on merkitty myönnetty tapaamisaika ja hyväksytyt vierailijat. Ilmoita tapaamisaika vierailijoillesi. Sinulla on oikeus yhteen tapaamiseen tapaamispäivän aikana. Tapaamiseen voivat tulla puoliso ja samaan perheeseen kuuluvat lapset tai enintään yksi muu tapaaja. Valvotuissa tapaamisissa on ehdoton koskettamiskielto eikä tapaamisissa saa luovuttaa eikä ottaa vastaan mitään. Tapaaminen tapahtuu tilassa, jossa on useita tapaajia ja vankeja kerrallaan. Tapaajan ja vangin välissä on plexi-lasi. Keskustelu tapahtuu puhelimen välityksellä.

KUVA 5. Iso tapaamistila

Alaikäisen tapaaja voi tulla vankilaan tapaamaan muita kuin omaa vanhempansa vain huoltajansa luvalla. 15 vuotta täyttänyt tapaaja voi tavata lähiomaistaan ilman huoltajan suostumusta, jos huoltaja ei ole nimenomaisesti ilmoittanut vastustavansa tapaamista. Jos alaikäinen tapaaja on otettu huostaan, luvan tapaamiselle antaa lastensuojeluviranomainen.

Alle 15-vuotiasta tapaajaa ei yleensä päästetä vankilaan ilman saattajaa.

8.2 Valvottu lapsitapaaminen

Lapsitapaamisia järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin klo 11.00–12.00 ja 13.00–14.00. Alle 15-vuotiaan lapsen valvottuun lapsitapaamiseen voi osallistua lapsen ja saattajan lisäksi myös muita tapaajia. Saat kuitenkin koskettaa tapaamisen aikana vain lasta.

Tila, jossa lapsitapaamiset järjestetään, on sisustettu lapsille sopivaksi. Tilasta löytyy pelejä, kirjoja ja leluja. Tilassa on kameravalvonta. Voit varata tapaamisen osastolta saatavalla hakemuksella. Palauta se osaston postilaatikkoon. Lomake lähetetään sinulle takaisin, kun se on käsitelty. Sen jälkeen voit ilmoittaa tapaamisen ajankohta tapaajillesi. Sinulle ei voi tuoda mitään tapaamiseen etkä voi myöskään antaa tapaajalle mitään tapaamisen yhteydessä. Lapsitapaamisia on mahdollista saada noin neljän viikon välein varaustilanteen mukaan.

KUVA 6. Lapsitapaamistila

8.3 Valvoton tapaaminen

Valvoton tapaaminen voidaan myöntää ensisijaisesti lähiomaisille tai muulle läheiselle, joita ovat:

- avio- ja avopuoliso, rekisteröidyssä parisuhteessa oleva
- lapset ja lastenlapset
- vanhemmat, sijaisvanhemmat, isovanhemmat sekä adoptiovanhemmat
- sisarukset
- harkinnan mukaan perheessä asuvat muut lapset
- harkinnan mukaan muu läheinen henkilö

Voit anoa valvomatonta tapaamista osastolta saatavalla hakemuksella. Palauta hakemus osastosi postilaatikkoon. Vankilan sosiaalityöntekijä tarkistaa tietosi väestörekisteristä.

Tarkistettavissa olevat perusteet ovat avioliitto, asuminen samassa osoitteessa ja hakijan sukulaisuussuhde tapaajaan. Mikäli hakemuksen käsittelijä ei saa väestörekisteristä selville tarvittavaa tietoa, tulee sinun hankkia itse muut todistukset, esim. todistus yhdessä asumisesta, ulkomaalainen vihki- tai syntymätodistus, (joka on virallisesti käännetty englanniksi, ruotsiksi tai suomeksi). Tapaamisen myöntämisen edellytyksenä on, ettei siitä aiheudu vaaraa vankilan järjestykselle tai turvallisuudelle.

Mikäli valvottu tapaaminen myönnetään, varaa rikosseuraamusesimies tapaamiselle ajan ja ilmoittaa sen sinulle. Tämän jälkeen voit ilmoittaa ajan läheisellesi. Valvomattomat tapaamiset ovat aina harkinnan varaisia, ei automaattinen oikeus. Voit saada valvomattoman tapaamisen noin kerran kuukaudessa tapaamistilan varaustilanteen mukaan.

Tapaamisajat ovat arkisin 11.00–14.00 ja 17.20–20.20 välisenä aikana sekä viikonloppuisin 11.00–14.00 ja 17.20–20.20 välisenä aikana. Valvomattomat tapaamiset eli läheistapaamiset järjestetään tapaamistilassa, jossa on huone, keittiö ja kylpyhuone. Tapaaja ei voi tuoda tapaamiseen syötävää tai juotavaa, poikkeuksena suljetut vauvanruokapurkit. Voit itse hankkia halutessasi tarjottavaa vankilan kanttiinista. Ylijääviä elintarvikkeita ei voi viedä osastolle takaisin. Ne voi laittaa tapaamistilan roskakoriin tai tapaaja voi halutessaan viedä ne mukanaan. Vauvan vaippoja sekä pyyhkeet ja lakanat saa pyydettäessä vartijalta. Tapaamiseen ei saa tulla päihtyneenä ja tapaaminen voidaan tarvittaessa keskeyttää. Tapaajalle voidaan tarvittaessa suorittaa henkilötarkastus. Tapaamissehtojen rikkominen voi johtaa tapaamisen epäämiseen tai peruuttamiseen, jos tapaamisen edellytykset eivät enää täyty.

Tapaamistila on siivottava tapaamisen jälkeen!

9 Poistumisluvat

Sinulle voidaan myöntää lupa poistua vankilasta lyhyeksi aikaa (poistumislupa). Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, poistumislupa voidaan myöntää rangaistusajan pituuden (RP), tärkeän syyn (TS) tai erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella.

Tutkintavangille voidaan myös myöntää lyhyt saatettu poistumislupa kiireellisen ja välttämättömän asian hoitamiseksi.

Poistumislupaa varten sinun on täytettävä poistumislupahakemus sekä annettava riittävä selvitys hakemuksesi tueksi. Poistumislupa-asioissa sinua opastavat osaston vartijat ja rikosseuraamusesimiehet. Toimita täytetty hakemus liitteineen hyvissä ajoin osaston postilaatikkoon. Poistumisluvasta päättää vankilan johtaja tai apulaisjohtaja. Määrätyissä tapauksissa poistumisluvista päättää Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö.

9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)

Edellytykset rangaistusajan pituuden perusteella myönnettävälle poistumisluvalla ovat:

- luvan myöntäminen edistää rangaistusajan suunnitelmasi toteutumista;
- poistumisluvan ehtojen noudattamista voidaan pitää todennäköisenä ja
- sinun täytyy sitoutua päihitteettömyyden valvontaan ja muuhun tarpeelliseen valvontaan.

Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella voidaan myöntää, kun poistumislupa-aika on alkanut. Poistumislupa-aika lukee rangaistusaikapäätöksessäsi. Poistumisluvan ajankohtaa voidaan aikaistaa, jos vanki on huolellisesti noudattanut rangaistusajan suunnitelmaa. Tällöin poistumislupa voidaan myöntää joko suunnitelman toteuttamiseksi, taikka yksittäisessä tapauksessa vangin yhteyksien säilymiseksi, toimintakyvyn ylläpitämiseksi tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Poistumislupia voidaan myöntää rangaistusajan pituuden perusteella korkeintaan kolme vuorokautta kahden kuukauden aikana.

9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)

Poistumislupa voidaan myöntää myös tärkeästä syystä. Tärkeä syy voi olla perheeseen liittyvä tai työ-, koulutus-, sosiaali- ja asuntoasioiden sekä toimeentuloon ja terveydenhoitoon liittyvien asioiden hoitamista.

Poistumislupa myönnetään siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)

Tutkintavankeusaikana sinulle voidaan myöntää poistumislupa tarpeellisen valvonnan alaisena erittäin tärkeästä syystä. Tällainen syy voi olla esimerkiksi lähiomaisen vakava sairaus, hautajaiset tai muu vastaava syy. Poistumislupa myönnetään vain siksi ajaksi, jota asian hoitaminen välttämättä vaatii.

10 Toimintaan osallistuminen

10.1 Työtoiminta

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinun tulee osallistua työ- ja toiminta-aikana vankilan järjestämään tai hyväksymään toimintaan. Sinut sijoitetaan toimintaan ottaen huomioon muun muassa rangaistusajan suunnitelmasi. Toiminta voi olla työtoimintaa, koulutusta tai kuntouttavaa toimintaa, esimerkiksi ohjelmatoimintaa tai yksilötyötä. Sinut voidaan vapauttaa toimintavelvollisuudesta terveydentilasi, toimintakykysi tai ikäsi perusteella.

Jos olet tutkintavanki, osallistuminen työhön ja muuhun toimintaan on vapaaehtoista. Jos haluat osallistua toimintaan, se pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Sinulle ei voida antaa lupaa siviilityöhön, opintoihin tai muuhun sijoitukseen vankilan ulkopuolelle tai ulkopuoliseen laitokseen.

Vantaan vankilan työliikkeellä on kolme eri osastoa: kokoonpano- ja pakkaus-, puutyö- sekä metalliosasto. Kokoonpano-osastolla kootaan erilaisia sähkötuotteiden komponentteja ja pakataan ruuveja. Puutyöosastolla valmistetaan erilaisia kalusteita ja suoritetaan kunnostus-, korjaus- sekä maalaustöitä. Metallityöt vaativat aiempaa alan kokemusta, muut työt huolellisuutta ja kädentaitoja. Työliikkeen lisäksi jokaisella vankiosastolla on oma putsaaja- vanki huolehtimassa osaston siisteydestä. Myös vankilan pyykkihuollossa työskentelee muutamia vankeja. Mikäli olet kiinnostunut osallistumaan työtoimintaan, ota asiointilomakkeella yhteyttä osastosi rikosseuraamusesimieheen. Sinulle voidaan antaa lupa tehdä omaan lukuusi vankilassa sellaista hyväksyttävää työtä, joka soveltuu vankilassa tehtäväksi (oma työ). Tällainen oma työ voi olla esimerkiksi käänös- ja käsitöitä. Voit tehdä omaa työtä sen laadun mukaan myös sellissä. Sinulle voidaan antaa korvauksetta käyttöön vankilan työvälineitä.

KUVA 7. Työliike

10.2 Opiskelu

Suurittaessasi vankeusrangaistusta, voit opiskella vankilassa. Sinulle voidaan myös myöntää opintolupa eli lupa opiskella vankilan ulkopuolella. Tutkintavangeille ei voida myöntää opintolupaa.

10.3 Kuntouttava toiminta

Vankeuden täytöntöönpanon tavoitteena on lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämään ja sijoittumista takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohden vangin kanssa työskentelee vankilan henkilökunta kukin oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyn tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kaikissa eteen tulevilla kysymyksissä vanki voi aina kääntyä oman osaston henkilökunnan tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa vierailee myös paljon ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa vangin on mahdollista keskustella ja osallistua heidän järjestämäänsä monipuoliseen kuntouttavaan

toimintaan. Näistä toiminnoista saa lisätietoa osastojen ilmoitustaululta ja vankilan henkilökunnalta.

Vantaan vankilan kuntoutus -sektori järjestää seuraavia ohjelmatöitä:

Antiriippuvuudet (AR)

Antiriippuvuudet on kymmenen tunnin pituinen päihteidenkäyttäjille tarkoitettu ryhmämuotoinen ohjelma, jossa käsitellään erilaisia teemoja, kuten riippuvuutta, muutosta, retkahduksen torjuntaa, muutoksen aloittamista ja ylläpitämistä. Ohjelman tavoitteena on antaa tietoa päihderiippuvuudesta ja keinoja muutostyöskentelyyn, vahvistaa omaa kykyä päätöksentekoon, parantaa itsetuntemusta sekä tarjota mahdollisuutta harjoitella palautteen vastaanottamista ja antamista. Ryhmissä on lyhyitä infoja, tehtäviä ja harjoituksia. Antiriippuvuudet on tarkoitettu kaikille rikosseuraamusasiakkaille. Koska kyseessä on ryhmäohjelma, osallistujan tulee olla motivoitunut käsittelemään tilannettaan hyvän ryhmähengen takaamiseksi.

Rikosseuraamuslaitoksen motivoivat keskustelut (RMK)

RMK on yksilöohjelma, jossa keskustellaan vangin valitsemasta aiheesta/ asiasta, johon hän toivoisi muutosta. RMK - keskustelujen aiheena voi olla esimerkiksi päihteidenkäytön lopettaminen tai vähentäminen, opiskelun aloittaminen, terveellisempien elämäntapojen omaksuminen, lähisuhteiden parantaminen tai rikollisesta käyttäytymisestä luopuminen. Motivoivien keskustelujen tarkoituksena on vahvistaa henkilön omaa motivaatiota ja sitoutumista sekä tuoda esiin ihmisen omat voimavarat tietyn muutoksen toteuttamiseen. RMK-keskusteluissa työskennellään yhdessä keskustelunohjaajan kanssa 2–4 kertaa.

Lapset Puheeksi

Lapset puheeksi keskustelu on tarkoitettu alaikäisten lasten vanhemmille. Tarkoituksena on kartoittaa lapsen arkielämän sujumista ja tukea vanhemmuutta ja lapsen kehitystä vankilasta käsin. Vanki voi saada apua esimerkiksi kysymyksiin ”Miten suhde lapseen säilyy vankeuden aikana?” tai ”Miten kertoa vankeudesta lapselle?” Lapset Puheeksi - Keskustelu sisältää 1–2 tapaamista.

Suuttumuksen hallinta (SuHa)

Suuttumuksen hallinta -ohjelma on suunnattu vangeille, joiden suuttumus on impulsiivista ja johtaa aggressiiviseen käyttäytymiseen. Suuttumuksen tunne on eri asia kuin aggressiivinen käyttäytyminen ja on aivan luonnollista tuntee suuttumusta. Suuttumuksen hallinta – ohjelmassa opetellaan menetelmiä eri suuttumuksen vaiheiden hallitsemiseksi. Ohjelmassa jaetaan omia kokemuksia ja tehdään käytännön harjoituksia yhdessä muiden osallistujien kanssa. Suuttumuksen hallinta – ohjelma kestää yhteensä 18 tuntia.

Mielekäs Päivä

Mielekäs Päivä on ryhmäohjelma, jossa kokoonnutaan 11 kertaa. Tarkoituksena on korostaa omaa vastuuta elämästä. Ryhmässä jaetaan ajatuksia ja kokemuksia toisten kanssa, pyritään parantamaan vuorovaikutustaitoja ja kehittämään ongelmanratkaisukykyä. Aiheina ovat mm. tunteet, ihmissuhteet, ristiriidat, terveys, elämänhallinta, ravinto ja liikunta.

Uusi Suunta

Uusi Suunta on 16 tunnin yksilöohjelma seksuaalirikoksista tuomituille tai omasta seksuaalirikosmyönteisestä käyttäytymisestään huolestuneille vangeille, joilla on matala tai kohtalainen riski syyllistyä uusiin seksuaalirikoksiin. Tekonsa kieltäminen ei ole este ohjelman toteuttamiselle. Lähtökohtana on oppia tavoittelemaan mielekkään elämän päämääriä sosiaalisesti hyväksytyillä tavoilla. Eli mitä tarvitaan, ettei teko tapahdu enää uudestaan ja löytää siten elämänsä uusi suunta.

Predov

Predov on lyhenne sanoista Preventing Domestic Violence (perheväkivallan ehkäiseminen). Tämä yksilöohjelma on tarkoitettu nuorille ja aikuisille, jotka ovat kohdistaneet väkivaltaa (fyysistä, seksuaalista tai henkistä) yhteen tai useampaan läheiseensä. Kolmivaiheisen ohjelma sisältää 17–22 tapaamista ja sen ensisijaisena tavoitteena on lopettaa väkivalta ja varmistaa, ettei ohjelmaan osallistunut ja sen loppuun suorittanut henkilö enää tee väkivaltarikoksia läheisiään kohtaan.

10.4 Sähköiset palvelut

Rangaistusajan suunnitelmaa voi edistää myös käyttämällä sähköisiä palveluita.

Sähköisen asioinnin (SA) -työasemien käytöstä on kerrottu kohdassa "Internetin käyttö ja sähköiset palvelut".

10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi

Sinut voidaan vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta kahdeksi arkipäiväksi jokaista kalenterikuukautta kohden, jos osallistut toimintaan säännöllisesti.

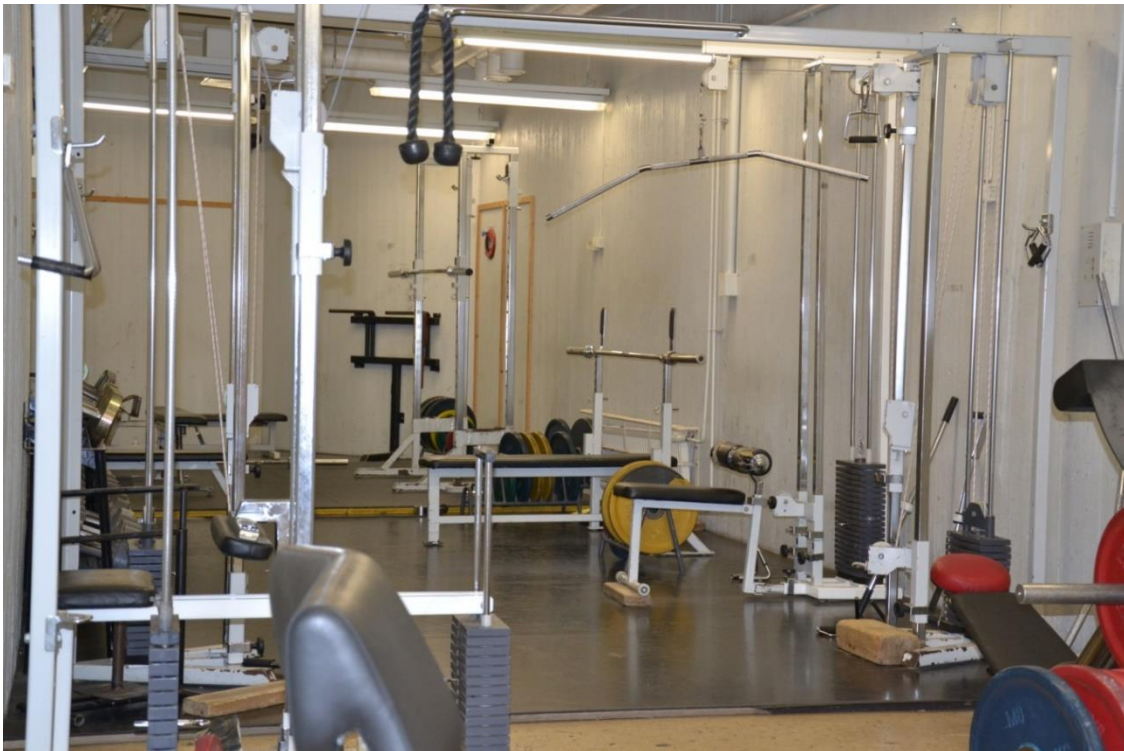
Osallistumisvelvollisuudesta vapauttamista harkittaessa otetaan huomioon, kuinka hyvin olet toteuttanut rangaistusajan suunnitelmasi.

Jos sinua syytetään rikoksesta, annetaan sinulle tarpeellinen vapautus osallistumisvelvollisuudesta puolustuksen valmistelemiseksi. Sinut voidaan vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta myös muusta tärkeästä syyistä tai määräaikaisen työkyvyttömyyden takia. **Osallistumisvelvollisuus ei koske tutkintavankeja.**

11 Vapaa-aika

11.1 Vapaa-ajan toiminta

Tutkintavankilassa järjestettävä toiminta on sinulle vapaaehtoista. Jokaisella osastolla on päivittäin mahdollisuus tunnin ulkoiluun. Osastosta riippuen on lisäksi mahdollisuus harrastaa kuntosaliharjoittelua ja pallopelejä liikuntasalissa. Osastojen päiväjärjestyksissä ja ilmoitustauluilla on nähtävänä viikko-ohjelma, jossa on lisätietoa ajankohtaisista vapaa-ajantoiminnoista. Liikuntaa koskevissa kysymyksissä ota yhteyttä liikunnanohjaajaan.

KUVA 9. Vankien kuntosali

11.2 Kirjasto

Vantaan vankilassa toimii kirjasto, josta voit lainata kirjoja ja lehtiä. Kirjastossa käydään osaston päiväjärjestyksen mukaisesti. Lisäksi osastoilla on pieniä kirjakokoelmia, jotka ovat vapaasti käytettävissä. Vankilalla käy myös kirjastoauto, joten mikäli haluat hyödyntää yleisten kirjastojen palveluita (esimerkiksi kaukolainaa) ota yhteyttä kirjastonhoitajaan. Muista palauttaa lainaamasi kirjat laina-ajan päätyttyä, siirtyessäsi toiseen laitokseen tai vapautuessasi.

KUVA 10. Vankilan kirjasto

11.3 Hengellinen toiminta

Sinulla on mahdollisuus osallistua hengellisiin tilaisuuksiin ja päästä keskustelemaan hengellisistä asioista. Vankilan pastori neuvoo ja ohjaa uskonnollisissa kysymyksissä uskonnosta riippumatta. Pastoriin tehtäviin kuuluu mm. jumalanpalvelusten ja rukoushetkien järjestäminen yhteistyökumppaneiden kanssa, sielunhoidolliset keskustelut, kasteet, yksityisrippikoulut ja vihkimisten järjestäminen. Avioliiton esteidentutkinta käänösvaatimuksineen kuuluu vihittävien vastuulle. Pastori toimii eri uskonnollisten yhteysien yhdyshenkilönä ja järjestää vankien tapaamiset ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Pastori on sosiaalityöntekijän ohella vankilan perhetyön toinen yhdyshenkilö.

Mikäli haluat tavata pastorin, täytä hänelle osoitettu asiointilomake ja jätä se osaston postilaatikkoon. Vankilan kappelissa järjestettävistä yhteisistä hengellisistä tilaisuuksista ilmoitetaan osaston ilmoitustaululla.

KUVA 11. Vankilan kappeli

12 Terveysthuolto

Vankiterveydenhuolto (VTH) on Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) alainen ja sen tehtävä on järjestää terveyspalvelut kaikille Suomen vangeille. Vankiterveydenhuollolla on vankilassa poliklinikka, jossa sinulla on mahdollista hoitaa terveytesi liittyviä asioita. Poliklinikka ottaa sinut vastaan 1–3 vuorokauden sisällä vankilaan saapumisesta. Tällöin sinulle tehdään perusteellinen terveyshaastattelu, missä selvitetään perussairaudet, lääkitys sekä nykytilanne. Sinulle laaditaan myös hoitosuunnitelma, jota sitten tarkastellaan vankilassaoloajan.

Poliklinikan kautta voit varata ajan lääkärille ja hammaslääkärille. Sairaanhoidaja on paikalla joka päivä. Mikäli sairauttasi tai vammaasi ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa, sinut siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle. Tällöin olet valvonnan alaisena.

Myös mielenterveyteen liittyvissä asioissa kannattaa kääntyä poliklinikan puoleen. Poliklinikalle pääset täyttämällä asiointilomakkeen, joka jätetään osaston postilaatikkoon. Voit halutessasi pyytää asiointilomakkeelle kirjekuoren osaston vartijoilta. Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa voit ottaa yhteyttä vankilan henkilökuntaan.

Mikäli sinulle määrätään lääkkeitä, osa on henkilökunnan hallussa ja jaetaan valvotusti ja osan saat dosetissa haltuusi valmiiksi lajiteltuna. Lääkkeet ovat henkilökohtaisia ja nautittava lääkärin ohjeiden mukaan. Mikäli et syö lääkkeitäsi, on ne palautettava dosetissa takaisin poliklinikalle. Osastojen vartijat vievät kerran viikossa dosetit poliklinikalle täytettäväksi.

13 Käyttäytyminen vankilassa

Vankeutta ja tutkintavankeutta säätelevät monet normit. Siksi sinun on syytä tutustua vankeuslakiin ja tutkintavankeuslakiin. Tarkempia ohjeita ja määräyksiä on vankilan järjestyssäännössä, jota sinun myös tulee noudattaa.

Sinun on käyttäydyttävä asiallisesti henkilökuntaa, toisia vankeja ja muita henkilöitä kohtaan. Sinun on myös noudatettava henkilökunnan ohjeita ja käskyjä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus

- vankeuslain,
- tutkintavankeuslain tai niitä koskevan asetuksen, tai
- Rikosseuraamuslaitoksen määräyksen rikkomisesta.

Kurinpitorangaistus voidaan määrätä myös, jos rikot järjestyssääntöä, jossa on mainittu, että rikkomuksesta voi seurata kurinpitorangaistus. Kurinpitorangaistus voidaan määrätä myös, jos et noudata henkilökunnan kehotusta tai käskyä, joka on annettu vankilan järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus myös, jos syollistyt vankilassa tai Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen valvonnan alaisena rikokseen, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi

- huumausaineen käyttörikos,
- haitanteko virkamiehelle,
- virkamiehen vastustaminen,
- karkaaminen tai sen yritys,
- lievä pahoinpitely,
- pahoinpitely tai sen yritys,
- lievä vahingonteko,
- vahingonteko,
- laitton uhkaus ja
- vangin varustautuminen aseella.

Jos aiheutat tahallisesti tai huolimattomuudesta vankilalle vahingon (esimeriksi kadonneet tai rikkoutuneet laitteet), olet velvollinen korvaamaan sen. Asia ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa.

14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua

14.1 Kanteleminen

Voit kirjoittaa kantelun laillisuusvalvojalle, jos koet, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti tai epäilet, että viranomainen tai virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Ongelma- ja ristiriitatilanteissa olisi kuitenkin tärkeää pyrkiä selvittämään asia ensisijaisesti henkilökunnan kanssa keskustelemalla. Se on yleensä nopein tapa selvittää asia. Mikäli haluat kertoa kokemastasi yksikönpäällikölle, voit lähettää hänelle asiointilomakkeen. Voit halutessasi pyytää asiointilomakkeelle kirjekuoren osaston vartijoilta.

Kantelu tehdään kirjallisesti ja sen tekeminen on maksutonta. Voit kirjoittaa vapaamuotoisesti omalla äidinkielelläsi. Kantelusta tulee käydä ilmi kantelijan nimi ja yhteystiedot. Kanteluun on hyvä liittää myös mahdolliset asiaa koskevat päätökset sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat. Kahta vuotta vanhemmasta asiasta tehtyä hallintokantelua ei tutkita, ellei siihen ole erityistä syytä.

14.2 Kantelun sisältö

Kantelussa on mainittava:

- kantelijan nimi ja yhteystiedot,
- mitä Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen toimintaa tai laiminlyöntiä kantelusi koskee,
- millä perusteella pidät Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen menettelyä virheellisenä,
- milloin menettely tai laiminlyönti on tapahtunut,
- onko samaa asiaa koskeva kantelu vireillä muualla.

Liitä kanteluun myös mahdolliset asiaa koskevat päätökset ja muut asiaan liittyvät asiakirjat.

14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle

Rikosseuraamuslaitoksen, sen yksiköiden ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta valvotaan Rikosseuraamuslaitoksessa sisäisellä valvonnalla. Sisäisestä valvonnasta vastaa Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö.

Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa valvoo muun muassa eduskunnan apulaisoikeusasiamies. Voit kannella samasta asiasta useammalle laillisuusvalvontaviranomaiselle, mutta kantelu tutkitaan lähtökohtaisesti vain siinä viranomaisessa, jossa se on tullut ensimmäiseksi vireille.

Listan vankiloiden toimintaa valvovista viranomaisista löydät esimerkiksi osastosi ilmoitustaululta. Saat osastoltasi kirjepaperia kantelun laatimiseen sekä kirjekuoria, joihin voit sulkea luottamuksellisesti valvontaviranomaiselle tarkoittamasi kirjeen. Halutessasi voit jättää lähettäjän nimen kirjoittamatta. Voit postittaa kantelun itse tai jättää sen vankilan henkilökunnalle, joka toimittaa sen eteenpäin. Vankilan henkilökunta turvaa kirjeenvaihdon ehdottoman luottamuksellisuuden ja lähtökohtaisesti kustantaa kirjeen toimittamisen valvontaviranomaiselle.

Kantelumenettelyssä ei pääsääntöisesti käsitellä niitä päätöksiä, joihin voit hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Kanteluprosessissa voidaan kuitenkin tutkia asian menettelyllisiä seikkoja, kuten esimerkiksi sitä, onko oikeutesi muutoksenhakuun toteutunut.

Rikosseuraamuslaitos ei voi tutkia terveyden- tai sairaanhoitoa koskevia kanteluasioita. Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämän ja tuottaman vankien terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta valvoo Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimus on ensisijainen oikeussuoja- ja muutoksenhakukeino. Eri seuraamuksia koskevissa laeissa on lueteltu ne Rikosseuraamuslaitoksen päätökset, joihin saa vaatia oikaisua. Nämä säännökset ovat:

- vankeuslaki 20 luku 1 §
- tutkintavankeuslaki 15 luku 1 §
- laki valvotusta koevapaudesta 40 § ja
- laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta 14 luku 86§.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, liitetään oikaisuvaatimusosoitus.

Oikaisuvaatimusosoituksessa on ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseen. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa siitä, kun sait päätöksen tiedoksi.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen itse oikaisuvaatimusosoituksen mukaiselle asian ratkaisijalle esimerkiksi kirjeenä tai sähköpostilla. Jos postitat oikaisuvaatimukseksi itse, huomioithan, että lähetys tapahtuu omalla vastuullasi. Pääsääntöisesti kirjeposti on toimitettava perille 4–5 arkipäivässä jättöpäivästä lukien. On kuitenkin mahdollista, että postin kulun ja sen mahdollisten viiveiden takia itse postittamasi oikaisuvaatimus ei saavu seitsemän päivän määräajassa oikaisuvaatimusasian ratkaisijalle. Tällöin oikaisuvaatimustasi ei voida tutkia. Voit myös antaa oikaisuvaatimuksen itse vankilan yksikönpäällikölle ja hän toimittaa sen eteenpäin.

Jos et ole tyytyväinen oikaisumenettelyssä saamaasi päätökseen, voit valittaa siitä Helsingin hallinto-oikeuteen. Ohjeet valituksen tekemiseen ovat saamasi päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa. Voit toimittaa valituksen hallinto-oikeudelle esimerkiksi postitse tai asiamiehesi välityksellä. Voit myös antaa sen valitusajan sisällä vankilan yksikönpäällikölle. Vankilalla on velvollisuus toimittaa vangin antama valitus viipymättä tuomioistuimeen. Viipymättömyys tarkoittaa sitä, että ainakin vangin kiireelliseksi katsoma asia tulisi toimittaa eteenpäin sähköisesti.

15 Henkilökunta ja asiointi

Valvontahenkilökunnan lisäksi Vantaan vankilassa työskentelee ohjaajia, erityisohjaajia, sosiaalityöntekijöitä sekä psykologi ja pastori kukin oman tehtäväkuvansa mukaisesti. Heidän tavoitteenaan on motivoida vankeja kuntoutukseen ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Kaikessa työskentelyssä huomioidaan rikosseuraamuslaitoksen strategian mukaiset tavoitteet. Heidän vastaanotoilleen pääsee lähettämällä heille asiointilomakkeen. Lomakkeita löydät osaston ilmoitustaulun läheisyydestä. Kirjoita lomakkeeseen lyhyesti mitä asiasi koskee ja osoita se haluamallesi työntekijälle. Palauta täytetty lomake osaston postilaatikkoon. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina käännyä vastuuvirkamiehen tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vangin nimi Fångens namn Prisoner's name		Vankinumero Fångnummer Prisoner number
Asunto-osasto Avdelning Ward	Sellinumero Cellnummer Cell number	Toimintaryhmä Aktivitetsgrupp Activity group
Virkailija, jolle osoitetaan Mottagande tjänsteman Official who it concerns		
Asia / Ärende / Matter		
Päiväys Datum Date	Vangin allekirjoitus Fångens underskrift Prisoner's signature	

KUVA 12. Asiointilomake